

Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Çocuk Kulüplerine İlişkin Görüşleri

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Ayhan KANDEMİR¹

1 Dr., MEB, ayh_81@hotmail.com., ORCID: 0000-0002-2565-4292

Gönderilme Tarihi: 15.08.2024 Kabul Tarihi: 03.12.2024 DOI: 10.37669/milliegitim.1533558

Atf: “Kandemir, A. (2025). Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin çocuk kulüplerine ilişkin görüşleri. *Millî Eğitim*, 54(245), 391-422.
DOI: 10.37669/milliegitim.1533558”

Öz

Bu araştırmanın amacı okul yönetici ve öğretmenlerinin çocuk kulüplerine yönelik görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim öğretim yılında Bolu merkez ilçede okul öncesi, ilkökul ve ortaokullarda görev yapan 12 yönetici ve 12 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemleri arasında bulunan olgubilim (fenomoloji) yöntemi kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacının hazırladığı yarı-yapılandırılmış görüşme formlarına yer verilmiş, verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz ve içerik analizi kullanılmıştır. Çalışma sonucunda yönetici ve öğretmenler çocuk kulüplerinin velileri; kulüplerin ekonomik olması, güvenli bir ortam olması, öğrencileri ise akademik başarıyı arttırması, farklı alanlarda gelişim fırsatı sunması gibi yönlerden olumlu etkilediği görüşünü belirtmişlerdir. Bunun yanında yönetici ve öğretmenler çocuk kulüplerinin velileri; maddi zorluk yaratma, çocuğu ile yeterince vakit geçirememeye, öğrencileri ise okulda uzun süre kalma/sıkılma gibi konularda olumsuz etkilediğini dile getirmişlerdir. Çocuk kulüplerine yönelik yönetici ve öğretmenler; iş yükünün artması, ekonomik ve akademik sorunlar, disiplin sorunları gibi başlıklar altında farklı sorunlarla karşılaştıklarını dile getirmişlerdir. Çocuk kulüplerinin etkililiği ve verimliliğini arttırmaya yönelik yönetici ve öğretmenlerin; kulüp ücretlerinin arttırılması, okul öncesi okullara branş (resim, müzik, beden eğitimi gibi) öğretmenlerinin atanması, seviye sınıflarının olması, farklı sınıftaki öğrencilerin aynı sınıfta olmaması, belirli bir planın olması gibi görüşlere sahip oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: çocuk kulübü, okul, öğretmen, yönetici, veli

Views of School Administrators and Teachers Regarding Children's Clubs

Abstract

This study aimed to explore the views of school administrators and teachers regarding children's clubs. The study group consisted of 12 administrators and 12 teachers working in preschool, primary, and secondary schools in the central district of Bolu during the 2023-2024 academic year. The phenomenological research method, a qualitative approach, was used in the study. Data were collected through semi-structured interview forms developed by the researcher. Descriptive analysis and content analysis were employed to analyze the data. The study revealed that administrators and teachers believe children's clubs positively affect parents by being economical, providing a safe environment, and positively impact students by enhancing academic achievement and offering opportunities for development in various areas. On the other hand, they noted that children's clubs can negatively affect parents by creating financial difficulties and reducing the time they can spend with their children, while students may experience boredom or feel overburdened by staying at school for extended periods. Administrators and teachers reported facing several challenges related to children's clubs, such as increased workloads, economic and academic issues, and discipline problems. To enhance the effectiveness and efficiency of these clubs, they suggested increasing club fees, assigning subject-specific teachers (such as art, music, and physical education) to preschool clubs, creating level-based classes, ensuring students from different grades are not in the same class, and establishing a clear plan for the clubs.

Keywords: *children's club, school, teacher, administrator, parent*

Giriş

Günümüzde gelişmiş ülke olmak için sürdürülen etkinliklerden birisinin eğitim olduğu görülmektedir. Eğitim bireyin yanında devletlerin bilimsel, sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasına olanak sağlaması nedeniyle önemli bir araç olarak kabul edilmektedir (Bowen, 1980; akt. Şener, 2018). Çünkü eğitim; toplumsal yaşamın ve gelişmeyi destekleyecek değerlerin ortaya koyulmasından, var olan değerlerin korunmasından, eski ve yeni değerlerin kaynaştırılmasından sorumlu görülmektedir (Koluman, 2022). Toplumlar sosyal, kültürel ve ekonomik yönlerden ilerleyerek ihtiyaçlarını nitelikli olarak gerçekleştirmeyi amaçlamakta ve bu amaçları ortaya koymak için de eğitimi önemli görmektedir (Akdoğan ve Uşun, 2017). Görüldüğü gibi yaşadığımız dönemde toplumların devamı ve kalkınmaları eğitimi insanlarla mümkün olduğu için eğitimin insan ve toplum geleceğine yapılan önemli bir yatırım olarak kabul edildiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte çağın gereklerine bağlı olarak eğitimden beklentilerin de zamanla değiştiği görülmektedir (Şahin vd., 2022). Bu amaçla bireyler mümkün oldukça kaliteli eğitim veren okulları tercih etmeye çalışmakta, okul dışı akademik başarıyı artırıcı çalışmalara önem vermektedir (Şahan, 2011). Ancak kaliteli eğitimin yeri

geldiğinde eğitim maliyetlerini de artırdığı, bazı velilerin bu eğitim maliyetlerini karşılamada zorlandığı düşünülebilir. Bu durumun velileri farklı arayışlara iterek ekonomik ve kaliteli eğitim için arayışlara sürüklediği söylenebilir.

Türkiye de sosyal devlet anlayışı kapsamında eğitimi zorunlu ve ücretsiz olarak halkına sunmakta, eğitime tüm bireylerin eşit ulaşması için çaba göstermektedir (İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 1961; İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 2012; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 1982). Bu amaçla ders kitaplarının ücretsiz dağıtımını (<https://mevzuat.meb.gov.tr>; <https://www.aa.com.tr/tr>), okul olmayan yerleşim yerlerindeki öğrencilerin en yakın okullara taşınması (Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği, 2014), destekleme ve yetiştirme kurslarının açılması (Millî Eğitim Bakanlığı Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi, 2024) gibi çalışmaların yürütüldüğü görülmektedir. Bunlara ek olarak son yıllarda öğrencilerin kendilerini farklı amaçla yetiştirebilecekleri, okul öncesi ve ilköğretim öğrencilerini kapsayan “çocuk kulüpleri” uygulaması önem kazanmaya başlamıştır. Çocuk kulüplerinin amacının yönergede; “...Bakanlığa bağlı resmî/özel okul öncesi eğitim kurumları ile ilköğretim kurumlarına devam eden çocukların, eğitim saatleri dışındaki zamanlarda ilgi alanlarına yönelik sosyal, kültürel, sanatsal, sportif ve bilimsel alanlarda eğitimlerinin ve sosyal gelişimlerinin desteklenmesi...” olarak ortaya koyulduğu anlaşılmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Çocuk Kulüpleri Yönergesi, 2022:1). Çocuk kulüplerine katılım isteğe bağlı olup kulüplerde sosyal, sportif ve akademik çalışmalara yer verildiği görülmektedir. Kulüp çalışmaları kapsamında velilerden devletin belirlediği şekilde belli bir ücret alınmakta, alınan ücret öğretmen, okul yönetimi, okul aile birliği gibi alanlara belli oranda paylaştırılmaktadır. Çocuk kulüplerinin genel olarak hafta içi ders sonraları yapıldığı görülmekte, günlük 2 saatten az, 6 saatten fazla olamayacağı, en geç 18.30’da sonlandırılacağı yönetmelikle düzenlenmektedir (Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Çocuk Kulüpleri Yönergesi, 2022). Çocuk kulüplerinin yürütülmesinde yönetim kurulunun aktif olduğu ve yönetim kurulunun Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Çocuk Kulüpleri Yönergesi’nde (2022:4) “Çocuk kulübü yönetim kurulu; okul müdürünün başkanlığında bir müdür yardımcısı, kulüpte görevli bir öğretmen veya koordinatör öğretmen, çocuklarını kulübe kaydettirenler arasından okul yönetimince belirlenen bir veli ile okul aile birliği başkanı veya

muhasip üyesinden oluşur...” biçiminde oluşturulduğu görülmektedir. İlaveten yönetmelikte yönetim kurulunun; kulüp etkinlik ve ücretlerini belirleme, kulüp gelir ve giderlerini kayıt etme, gelirleri usule uygun harcama gibi birçok görev ve sorumluluğu da yer almaktadır.

Çocuk kulüplerinin verimli şekilde uygulanmasında, başta yönetim kurulu, yönetici ve öğretmenler olmak üzere veli ve öğrencilere de farklı görev ve sorumluluklar düştüğü söylenebilir. Bu görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinde yeri geldiğinde aksaklıklar ortaya çıkmakta, bu durum da kulüplerin verimliliğini olumsuz olarak etkileyebilmektedir. İlgili alan yazını incelendiğinde benzer çalışmaların (Ekici vd., 2009; Jenö, 2020; Karaküçük, 1999; Yılmaz vd., 2022; Yolcu vd., 2017) olduğu fakat konuya yönelik çalışmaların sınırlı olduğu görülmüş, bu nedenle yapılacak çalışmaların önemli olduğu düşünülmüştür. Bu nedenle çocuk kulüplerinin işleyişinde başat rol oynayan yönetici ve öğretmenlerin gözünden çocuk kulüplerinin olumlu yanlarının yanında özellikle aksayan ve eksik yönlerinin ortaya konulması önemli görülmektedir. Böylece çocuk kulüplerinin daha verimli hâle getirilmesine yönelik görüşler ortaya koyularak kulüplerin öğrencilere daha faydalı hâle getirilmesi hedeflenmektedir. İlaveten elde edilen sonuçlar bağlamında hem çocuk kulüpleri bağlamında karar vericilere hem de ilgili alan yazınına katkı sunulması amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı okul yöneticileri ve öğretmenlerin çocuk kulüplerine yönelik görüşlerini ortaya koymaktır. Bu amaçla;

1- Sizce çocuk kulüpleri öğrenci ve velileri nasıl etkilemektedir? Kulüplerin olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir?

2- Çocuk kulübü uygulamalarında ne gibi sorunlarla karşılaştınız? Bu sorunların nedenleri nelerdir?

3- Çocuk kulüplerinin etkililiği ve verimliliğini artırmak için önerileriniz nelerdir? Sorularına cevap aranmıştır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Çocuk kulüplerine yönelik yönetici ve öğretmenlerin görüşlerinin ortaya koyulmasının amaçlandığı bu çalışmada nitel araştırmalardan birisi olan olgubilim (fenemoloji) deseni kullanılmıştır. Fenemoloji farkına varılmış fakat derinlemesine bir anlayışa ulaşılamayan olgulara odaklanmış (Büyüköztürk vd., 2014) bir araştırma modeli olarak açıklanabilir. Fenomoloji duygusal, etkili ve çoğunlukla insan deneyimlerinin ortaya koyulması için uygun nitel araştırma türü olarak bilinmektedir (Merriam, 2015).

Çalışma Grubu

2023-2024 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde Bolu merkez ilçede okul öncesi, ilkokul ve ortaokullarda çalışan, gönüllü 12 yönetici (müdür/müdür yardımcısı) ve 12 öğretmen araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Çalışma grubunun oluşturulmasında katılımcı yönetici ve öğretmenlerin görev yaptığı okullarda çocuk kulübü çalışmalarının yapılmasına dikkat edilmiştir. Bolu merkez ilçede bu şartlara uyan yönetici ve öğretmen sayısının sınırlı olması gerekçesiyle araştırmada uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Büyüköztürk (2011) uygun örnekleme yönteminin araştırmacılara zaman ve maddi açıdan avantaj kazandıran bir yöntem olduğunu dile getirirken Ekiz (2009) uygun örnekleme yönteminin çalışma kapsamında yer alan kişi ya da kişilere ulaşma ve çalışmaya dâhil edilmesini kolaylaştıran bir model olduğunu dile getirmiştir.

Çalışma grubunun demografik özellikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1*Katılımcıların Demografik Özellikleri*

Katılımcı	Cinsiyeti	Kıdem	Görev Yaptığı Okul Türü	Eğitim Düzeyi	Katılımcı	Cinsiyeti	Kıdem	Görev Yaptığı Okul Türü	Eğitim Düzeyi
Y1	Kadın	21-30 yıl	Okul Öncesi	Lisans	Ö1	Kadın	21-30 yıl	Okul Öncesi	Lisans
Y2	Erkek	21-30 yıl	Okul Öncesi	Lisans	Ö2	Kadın	11-20 yıl	Okul Öncesi	Lisans
Y3	Erkek	21-30 yıl	Okul Öncesi	Yüksek Lisans	Ö3	Kadın	21-30 yıl	Okul Öncesi	Lisans
Y4	Kadın	11-20 yıl	Okul Öncesi	Lisans	Ö4	Erkek	1-10 yıl	Okul Öncesi	Lisans
Y5	Kadın	21-30 yıl	İlkokul	Lisans	Ö5	Kadın	21-30 yıl	İlkokul	Lisans
Y6	Erkek	11-20 yıl	İlkokul	Yüksek Lisans	Ö6	Erkek	21-30 yıl	İlkokul	Lisans
Y7	Erkek	31 yıl ve üzeri	İlkokul	Lisans	Ö7	Erkek	21-30 yıl	İlkokul	Lisans
Y8	Kadın	21-30 yıl	İlkokul	Lisans	Ö8	Kadın	1-10 yıl	İlkokul	Lisans
Y9	Erkek	21-30 yıl	Ortaokul	Lisans	Ö9	Kadın	11-20 yıl	Ortaokul	Lisans
Y10	Erkek	21-30 yıl	Ortaokul	Yüksek Lisans	Ö10	Erkek	11-20 yıl	Ortaokul	Lisans
Y11	Erkek	11-20 yıl	Ortaokul	Yüksek Lisans	Ö11	Erkek	21-30 yıl	Ortaokul	Lisans
Y12	Erkek	11-20 yıl	Ortaokul	Lisans	Ö12	Kadın	21-30 yıl	Ortaokul	Lisans

Tablo incelendiğinde katılımcıların 12'sinin yönetici 12'sinin öğretmen; 11'inin kadın 13'ünün erkek; 2'sinin 1-10 yıl, 7'sinin 11-20 yıl, 14'ünün 21-30 yıl, 1'inin ise 31 yıl ve üzeri kıdem sahibi olduğu; 8'inin okul öncesi, 8'inin ilkokul, 8'inin ortaokul düzeyi okullarda görev yaptığı; 20'sinin lisans 4'ünün ise yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin çocuk kulüplerine ilişkin görüşlerini belirlemek için araştırmacı yarı-yapılandırılmış görüşme formu

hazırlanmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği belirli düzeyde standartlık taşıması ve ilaveten esnekliği nedeniyle eğitimbilim araştırmalarına uygun bir teknik görünümü taşımaktadır (Türnüklü, 2000). Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların demografik özellikleri, ikinci bölümde ise katılımcıların çocuk kulüplerine yönelik görüşlerini içeren üç soru yer almaktadır. Çalışmada geçerlilik ve güvenilirliği sağlamak için literatür taraması yapılarak sorular oluşturulmuş, alanda uzman iki doktor öğretim üyesinden uzman görüşü alınarak soruların iç geçerliliğin sağlanması yoluna gidilmiştir. Uzman görüşleri sonucunda son şekli verilen soruların açık ve anlaşılır olma durumunu ortaya koymak amacıyla çalışma grubu içinde olmayan üç öğretmen ve üç yöneticiye sorular yöneltilmiştir. Uygulama sonucunda soruların amaca uygun, açık, anlaşılır olduğu görülmüş ve asıl uygulamaya geçilmiştir.

Verilerin Toplanması

Çalışma için gerekli verileri toplamak amacıyla Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulundan 2024/83 protokol No.lu izin alınmıştır. Alınan izin akabinde katılımcıların uygun oldukları zamanlarda görüşmeler yapılmış ve araştırma soruları katılımcılara yöneltilmiştir. Katılımcılara araştırmanın hiçbir aşamasında kimliklerinin ortaya koyulmayacağı söylenmiş böylece katılımcıların daha gerçekçi görüş belirtmelerinin önü açılmıştır. Alınan yanıtlar araştırmacı tarafından yazılı olarak kayıt altına alınmış ve görüşmeler yaklaşık otuz dakika sürmüştür. Elde edilen verilerin teyit edilmesi amacıyla yazılı olarak kayıt altına alınan veriler görüşü alınan katılımcılara yeniden okunmuş ve görüşmeler sonlandırılmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmada verilerin analizi aşamasında nitel veri analizlerinden içerik analizi ve betimsel analiz kullanılmıştır. İçerik analizinde, verilerin ortaya koyulmasına olanak sağlayacak kavram ve ilişkilere ulaşmak amaçlanmaktadır. İlaveten betimsel analiz sürecinde ulaşılan veriler özetlenerek yorumlanma yoluna gidilirken, içerik analizi sürecinde detaylı bir çalışma yapılarak yeni kavramların ortaya koyulması (Neuman, 2012; akt. Çevik Kılıç, 2016), araştırılan konu bağlamında yapılması planlanan çalışmalara rehber olmak ve konuya yönelik genel yönelimi ortaya koymak amaçlanmaktadır (Ültay vd., 2021). Buna karşın betimsel analiz aşamasında elde edilen görüşlerin eksiksiz ortaya koyulması nedeniyle birebir alıntılar çoğunlukla yer almakta, bu sayede

verilerin düzgün yorumlanarak araştırmacılara ulaştırılması amaçlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Çalışmanın inandırıcılığının artırılması sürecinde ulaşılan bulguların tutarlılığının sağlanması amaçlanmış bu amaçla farklı bir araştırmacının da ulaşılan verileri yorumlaması sağlanmıştır. Değerlendirme sonucunda sonuçlar karşılaştırılmış, kodlamalarda araştırmacıların benzer sonuçlar elde ettiği anlaşılmış ve böylece verilerin geçerli ve güvenilir olduğu görülmüştür. Çalışma kapsamında elde edilen veriler frekansla ortaya koyulmuş ve böylece tekrar edilme sıklığı ortaya koyulmuştur. Frekanslar bir görüşün tekrar edilme sıklığını göstermekte olup bir katılımcının birden fazla görüşü olabileceği için 100'e tamamlanmamıştır. Çalışmaya katılan yöneticiler Y1, Y2..., öğretmenler ise Ö1,Ö2... biçiminde kodlanmış ve katılımcıların kimlikleri gizli tutulmuştur.

Bulgular

Yönetici ve öğretmenlerin çocuk kulüplerinin öğrenci ve velileri etkileme durumuna yönelik görüşleri çalışmanın birinci alt problemini oluşturmaktadır.

Tablo 2

Çocuk Kulüplerinin Öğrenci ve Velileri Etkileme Durumuna Yönelik Yönetici ve Öğretmen Görüşleri (Okul Öncesi)

Yönetici Görüşleri	f	Öğretmen Görüşleri	f
Olumlu		Olumlu	
İlgi ve yetenekleri erken yaşta ortaya çıkıyor.	4	Kaliteli zaman geçiriyorlar.	2
Farklı branştan öğretmenlerle çalışma fırsatı buluyor.	3	Farklı branştan öğretmenlerle çalışma fırsatı buluyor.	2
Öz bakım becerileri artıyor.	1	Öz güvenleri artıyor.	1
Öz güvenleri artıyor.	1	Zararlı alışkanlıklardan uzak duruyor.	1
Olumsuz		Olumsuz	
Okulda çok uzun kalıyor /Sıkılıyor.	3	Ailesi ile yeteri kadar vakit geçiremiyor.	3
Fiziksel alan yetersiz.	1	Farklı öğretmenlere alışmakta zorlanıyor.	1
Kulüp öğretmenlerinin eğitimi yetersiz.	1	Fiziksel olarak yoruluyor.	1
Gruplar kalabalık.	1		

	Olumlu	Olumsuz		
Veliler	Çocuğu için güvenli bir ortam.	4	Çocuğu için güvenli bir ortam.	4
	Ekonomik olarak avantaj sağlıyor.	3	Ekonomik olarak avantaj sağlıyor.	2
	Çocuğunun ilgi ve yeteneklerini erken öğreniyor.	1	Çocuğunun eğitimi için kaliteli bir ortam	2
	Çocuğunun ödevleri konusunda yardım alıyor.	1	Kendisine vakit ayırabiliyor.	1
	Mesai saatleri için uygun.	1	Olumsuz	
	Çocuğu enerjisini atma olanağı buluyor.	1	Çocuğu ile vakit geçiremiyor.	2
	Olumsuz		Maddi zorluk yaratıyor.	1
	Olumsuz yanı yok.	2	Olumsuz yanı yok.	1
	Maddi zorluk yaratıyor.	1		
	Çocuğu ile vakit geçiremiyor	1		
	Mesai saatleri için uygun değil.	1		

Tablo 2’de çocuk kulüplerinin veli ve öğrencileri etkileme durumlarına yönelik okul öncesi yönetici ve öğretmenlerinin görüşlerine yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde yöneticiler öğrencilere yönelik en fazla “İlgi ve yetenekleri erken yaşta ortaya çıkıyor.” (f=4), velilere yönelik “Çocuğu için güvenli bir ortam.” (f=4) olumlu görüşlerini dile getirirken; öğrencilere yönelik “Okulda çok uzun kalıyor /Sıkılıyor.” (f=3), velilere yönelik “Olumsuz yanı yok.” (f=2) olumsuz görüşlerini dile getirmişlerdir. Öğretmenlerin ise öğrencilere yönelik “Kaliteli zaman geçiriyorlar.” (f=2), Farklı branştan öğretmenlerle çalışma fırsatı buluyor.” (f=2), velilere yönelik “Çocuğu için güvenli bir ortam.” (f=4) görüşlerini dile getirirken; öğrencilere yönelik “Ailesi ile yeteri kadar vakit geçiremiyor.” (f=3), velilere yönelik ise “Çocuğu ile vakit geçiremiyor.” (f=2) olumsuz görüşlerini en fazla dile getirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcılara yönelik direkt görüşlere; “Öğrencilerin yeteneklerini ve ilgi alanlarını erken yaşta keşfetmek için faydalı... Bazı öğrenciler için bu süre çok fazla. İlgisini çekmeyen bir durum olursa öğrenci sıkılıyor.” (Y1), “Maddi yönden özel kurumlara göre çok avantajlı. Eğitim saatleri velinin çalışma saatlerine uygun. Çocuk için güvenli bir ortam. Velinin gözü arkada kalmıyor.” (Y4), “Çocuklar kaliteli vakit geçiriyorlar. Kendilerini ifade etme becerileri gelişiyor fakat çocuklar uzun süre okulda kaldığı için yoruluyor” (Ö1), “Çalışan

veliler için güvenli bir ortam. Ücret olarak da velilere avantaj sağlıyor. Fakat veli çocuğundan uzun süre ayrı kalıyor.”(Ö2) örnek verilebilir.

Tablo 3

Çocuk Kulüplerinin Öğrenci ve Velileri Etkileme Durumuna Yönelik Yönetici ve Öğretmen Görüşleri (İlkokul)

Yönetici Görüşleri	f	Öğretmen Görüşleri	f
Olumlu		Olumlu	
Planlı çalışıyor.	3	Farklı alanlarda kendini geliştiriyor.	3
Sosyal-sportif yönden gelişiyor.	2	Akademik gelişim sağlıyor.	3
Kişilik özellikleri olumlu yönde gelişiyor.	1	Okul dışı etkinlikler için zaman buluyor.	1
Olumsuz		Olumsuz	
Olumsuz yanı yok.	4	Olumsuz yanı yok.	3
		Uzun süre okulda kalıyor.	1
Olumlu		Olumlu	
Çocuğu için güvenli bir ortam.	2	Çocuğu için güvenli bir ortam.	2
Ekonomik olarak avantaj sağlıyor.	2	Ekonomik olarak avantaj sağlıyor.	2
Mesai saatleri için uygun.	2	Çocuğunun ödev takibi kolaylaşıyor.	2
Çocuğu farklı alanlarda gelişim imkânı buluyor.	1	Mesai saatleri için uygun.	1
Olumsuz		Çocuğu akademik gelişim sağlıyor.	1
Olumsuz yanı yok.	3	Olumsuz	
Maddi zorluk yaratıyor.	1	Olumsuz yanı yok.	3
		Veli ödev takibi yapmıyor.	1

Tablo 3’te çocuk kulüplerinin veli ve öğrencileri etkileme durumlarına yönelik ilkokul yönetici ve öğretmenlerinin görüşlerine yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde yöneticiler öğrencilere yönelik en fazla “Planlı çalışıyor.” (f=3), velilere yönelik “Çocuğu için güvenli bir ortam.” (f=2), “Ekonomik olarak avantaj sağlıyor.” (f=2), Mesai saatleri için uygun.” (f=2) olumlu görüşlerini dile getirirken; öğrenci (f=4) ve velilere (f=3) yönelik “Olumsuz yanı yok.” görüşlerini dile getirmişlerdir. Öğretmenlerin ise öğrencilere yönelik “Farklı alanlarda kendini geliştiriyor.” (f=3), “Akademik gelişim sağlıyor.”, velilere

yönelik “Çocuğu için güvenli bir ortam.” (f=2), “Ekonomik olarak avantaj sağlıyor.” (f=2), “Çocuğunun ödev takibi kolaylaşıyor.” (f=2) olumlu görüşlerini dile getirirken; öğrenci (f=3) ve velilere (f=3) yönelik “Olumsuz yanı yok.” görüşlerini dile getirmişlerdir.

Katılımcılara yönelik direkt görüşlere; “Öğrenci okulda işini planlı yapmayı öğreniyor... Olumsuz yanı yok. Çünkü öğrenci isteğe bağlı geliyor. Zorunlu değil.” (Y5), “Ekonomik olarak veliye kolaylık sağlıyor. Çocuğu için güvenli bir ortam... Yeri geldiğinde ekonomik olarak zorluk yaşayabiliyor.” (Y8), “Öğrencileri akademik ve sosyo-kültürel yönden olumlu etkiliyor... Buna karşın okulda uzun süre kalmaları özellikler birinci sınıfları olumsuz etkiliyor.” (Ö7), “Çalışan veli için ödev sorumluluğu ortadan kalkıyor... Ekonomik açıdan veliye avantaj sağlıyor ve veli için güvenli bir ortam. Veli için olumsuz bir yanı yok.” (Ö5) görüşleri örnek verilebilir.

Tablo 4

Çocuk Kulüplerinin Öğrenci ve Velileri Etkileme Durumuna Yönelik Yönetici ve Öğretmen Görüşleri (Ortaokul)

Yönetici Görüşleri	f	Öğretmen Görüşleri	f
Olumlu		Olumlu	
Akademik başarısı artıyor.	4	Akademik başarısı artıyor.	2
Devamsızlık sorunu yaşanmıyor.	2	Ödevlerini bilinçli yapıyor.	2
Öğrencileri	Ailesine vakit ayırabiliyor.	Farklı alanlarda kendini geliştiriyor.	1
		Güvenli bir ortamda kalıyor.	1
Olumsuz		Olumsuz	
Olumsuz yanı yok.	2	Okulda çok uzun kalıyor /Sıkılıyor.	4
Okulda çok uzun kalıyor / Sıkılıyor.	2	Seviye grupları yok.	1
		Olumsuz yanı yok.	1

	Olumlu	Olumlu		
Velileri	Çocuğu için güvenli bir ortam.	3	Çocuğu için güvenli bir ortam.	4
	Ekonomik olarak avantaj sağlıyor.	3	Ekonomik olarak avantaj sağlıyor.	2
	Mesai saatleri için uygun.	2	Çocuğu farklı alanlarda gelişim imkânı buluyor.	1
	Çocuğu akademik olarak geliştiriyor.	1	Çocuğunun ödev yükü azalıyor.	1
	Çocuğunun ödev yükü azalıyor.	1	Çocuğu kaliteli öğretmenlerden ders alıyor.	1
	Çocuğunun ailesine vakti kalıyor.	1	Olumsuz	
	Olumsuz		Olumsuz yanı yok.	3
	Olumsuz yanı yok.	4	Maddi zorluk yaratıyor.	1
			Çocuğu ile vakit geçiremiyor.	1

Tablo 4’te çocuk kulüplerinin veli ve öğrencileri etkileme durumlarına yönelik ortaokul yönetici ve öğretmenlerinin görüşlerine yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde yöneticiler öğrencilere yönelik en fazla “Akademik başarısı artıyor.” (f=4), velilere yönelik “Çocuğu için güvenli bir ortam.” (f=3), “Ekonomik olarak avantaj sağlıyor.” (f=3) olumlu görüşlerini dile getirirken; öğrencilere yönelik “Olumsuz yanı yok.” (f=2), “Okulda çok uzun kalıyor /Sıkılıyor.” (f=2), velilere yönelik “Olumsuz yanı yok.” (f=4) görüşlerini dile getirmişlerdir. Öğretmenlerin ise öğrencilere yönelik en fazla “Akademik başarısı artıyor.” (f=2), “Ödevlerini bilinçli yapıyor.” (f=2), velilere yönelik “Çocuğu için güvenli bir ortam.” (f=4) olumlu görüşlerini dile getirirken; öğrencilere yönelik “Okulda çok uzun kalıyor/Sıkılıyor.” (f=4), velilere yönelik ise “Olumsuz yanı yok.” (f=3) olumsuz görüşlerini en fazla dile getirdikleri sonucuna ulaşmıştır.

Katılımcılara yönelik direkt görüşlere; “Sorumluluk sahibi ve aile takibi olmayan öğrencilerin ödevlerini zamanında yapması konusunda önemli katkı sunuyor. Ücretli olduğu için devamsızlık sorunu yaşamıyoruz. Buna karşın yedi dersin üzerine iki ders daha yapılması öğrencileri sıkabiliyor.” (Y11), “Veli çocuğunun eksik yönlerini giderme fırsatı buluyor. Ekonomik olarak sorun yaşamıyor. Mesai saatleri ile kulüp saatleri uygun. Bu nedenle olumsuz yanı yok.” (Y10), “Başarılı öğrenciler için kulüpler öğrencilerin başarılarını

arttırıyor... Ödev görevini eve bırakmadan kulüpte bilinçli olarak yerine getiriyor...” (Ö9), “Çalışanı iş çıkışına kadar güvenli bir ortama bırakma imkânı buluyor. Çocuğunun farklı yönlerden gelişmesi için fırsat buluyor. Maddi yönden avantaj sağlıyor. Çocukları işinin ehli olan öğretmenlerden ders alıyor. Buna karşın veliler çocukları ile yeterince vakit geçiremiyor.” (Ö11) görüşleri örnek verilebilir.

Yönetici ve öğretmenlerin çocuk kulübü uygulamalarında karşılaştıkları sorunlar ve nedenlerine yönelik görüşleri çalışmanın ikinci alt problemini oluşturmaktadır.

Tablo 5

Çocuk Kulübü Uygulamalarında Yöneticilerin Karşılaştıkları Sorunlar ve Nedenleri

Görevi	Okul Türü	İfadeler	f		
Yönetici	Okul Öncesi	İş yükü arttı. Çünkü			
		Ayrı bütçe, ayrı hesap gerektiriyor.	2		
		Personel sorunu yaşıyoruz. Çünkü			
		Yetmiş öğretici ve personel bulmakta zorlanıyoruz.	2		
		Bazı öğretmenler kulüpleri yarıda bırakıyor.	1		
		Ekonomik sorunlar yaşıyoruz. Çünkü			
		Ücretleri toplamada sorun yaşıyoruz.	2		
		Maliyetleri velilere anlatmakta zorlanıyoruz.	1		
		Alınan ücretler maliyetleri karşılamada yetersiz kalıyor.	1		
		Diğer. Çünkü			
		Bazı öğrenciler disiplin sorunu çıkarıyor.	1		
		Fiziksel yetersizlik yaşıyoruz.	1		
		İlkokul	İlkokul	İş yükü arttı. Çünkü	
				Mali işleri yerine getirmede zorluklar yaşanabiliyor.	2
				Ekonomik sorunlar yaşıyoruz. Çünkü	
Toplanan ücretler yetersiz	2				
Ücretleri toplamada sorunlar yaşıyoruz.	1				
Personel sorunu yaşıyoruz. Çünkü					
Temizlik personeli ile sorun yaşayabiliyoruz.	1				
Bazı öğretmenler özenli davranmıyor.	1				
Diğer; Çünkü					
Fiziksel yetersizlik yaşıyoruz.	2				

Yönetici	Ortaokul	İş yükü arttı. Çünkü	
		Mali işleri yerine getirmede zorluklar yaşanabiliyor.	4
		Ekonomik sorunlar yaşıyoruz. Çünkü	
		Ücretleri toplamada sorun yaşıyoruz.	4
		Personel sorunu yaşıyoruz. Çünkü	
		Bazı öğretmenler isteksiz davranıyor.	2
		Bazı öğretmenler kursları yarıda bırakıyor.	
		Diğer; Çünkü	
İçerik yönünden sorun yaşıyoruz.		1	

Tablo 5’te çocuk kulübü uygulamalarında yöneticilerin karşılaştıkları sorunlar ve nedenlerine yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde farklı kademelerdeki (okul öncesi, ilkokul, ortaokul) yöneticilerin “İş yükünün artması, personel ve ekonomik sorunlar yaşama” başlıklarında sorunlar yaşadıkları görülmüştür. Bunlara ilaveten tablo incelendiğinde okul öncesi (f=1) ve ilkokul (f=2) yöneticilerinin “Fiziksel yetersizlik yaşıyoruz.” görüşünü, okul öncesi yöneticilerinin “Bazı öğrenciler disiplin sorunu çıkarıyor.” (f=1), ortaokul yöneticilerinin “İçerik yönünden sorun yaşıyoruz.” (f=1) görüşlerini de dile getirdikleri anlaşılmaktadır.

Katılımcılara yönelik direkt görüşlere “Okulda iş yükü artıyor. Aidatları toplama, okul aile birliği hesaplarını işleme ve ayrı defterler tutma gibi sorumluluklar ek yük getiriyor.” (Y1), “En büyük sorun ücret yetersizliği. Öğretmen emeğinin karşılığını alamıyor. Ücretler düşük Bu nedenle öğretmenler kulüp açmıyor.” (Y5), “Bazı öğretmenler ücret yetersiz olduğu için kulüplerde isteksiz davranıyor. İlaveten kulüp çalışmalarında içerik yönünden sorunlar yaşıyoruz. Ödev mi?, Etkinlik mi?, Konu anlatımı mı?...” (Y11) örnek verilebilir.

Tablo 6*Çocuk Kulübü Uygulamalarında Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar ve Nedenleri*

Görevi	Okul Türü	İfadeler	f	
Öğretmen	Okul Öncesi	Ekonomik sorunlar yaşıyor. Çünkü		
		Ücretleri toplamak sorun yaratıyor.	2	
		Maliyetleri velilere anlatmakta zorlanıyoruz.	1	
		Alınan ücretler maliyetleri karşılamada yetersiz kalıyor.	1	
		Disiplin sorunları yaşıyor. Çünkü		
		Kulüp öğretmenleri ile ders öğretmenlerinin farklı kuralları var.	2	
		Bazı öğrenciler sıkıldığı için dersin düzenini bozuyor.	1	
		Velilerle sorunlar yaşıyor. Çünkü		
		Bazı veliler ukala/bilmiş tavır sergiliyor.	1	
		Veli ve öğretmen arasında fikir ayrılığı yaşıyor.	1	
		İlkokul	İş yükümüz arttı. Çünkü	
			Ders çıkışı öğretmen ve öğrenci için yorucu oluyor.	3
	Evimize vakit ayıramıyoruz.		1	
	Ekonomik sorunlar yaşıyor. Çünkü			
	Ücretler yetersiz kalıyor.	2		
	Velilerden para toplamak sorun yaratıyor.	1		
Diğer; Çünkü				
Bazı öğrenciler disiplin sorunu yaratıyor.	1			
Bazı öğrenciler derste isteksiz ve pasif davranıyor.	1			
Sorun yaşamadım.	1			

Öğretmen	Ortaokul	Ekonomik sorunlar yaşıyor. Çünkü	
		Ücretler yetersiz kalıyor.	3
		Akademik sorunlar yaşıyoruz. Çünkü	
		Sınıfların karışık olması başarıyı düşürüyor.	3
		Belirli bir çerçeve planı yok.	2
		Seviye sınıfı olmadığı için bazı öğrenciler sınıf seviyesini takip edemiyor.	2
		Öğrencilerin kulüpten beklentileri birbirinden farklı.	1
		Diğer. Çünkü	
		İsteksiz olan öğrenciler disiplin sorunu yaşıyor.	2
		Ders sonrası yorucu oluyor.	1

Tablo 6’da çocuk kulübü uygulamalarında öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar ve nedenlerine yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde farklı kademelerdeki (okul öncesi, ilkökul, ortaokul) öğretmenlerin “Ekonomik sorunlar yaşama” başlıklarında sorunlar yaşadıkları görülmüştür. İlaveten okul öncesi öğretmenleri “Disiplin sorunları ve velilerle sorun yaşama” başlıklarında; ilkökul öğretmenleri “İş yükünün artması” başlıklarında; ortaokul öğretmenleri “Akademik sorunlar yaşama” başlıklarında sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca gerek ilkökul gerekse de ortaokul öğretmenlerinin “Diğer” başlığı altında farklı görüşler de belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcılara yönelik direkt görüşlere; “Çok fazla öğretmen derse girdiği için kural, disiplin sorunu yaşıyoruz. İlaveten bazı ukala ve bilmiş velilerin tavırları bizi rahatsız ediyor.” (Ö2), “Öğretmen ve öğrenci için yorucu oluyor. Günlük sekiz saat ders yapmak zorunda kalıyoruz. Dersle ilgisi olmayan çocuklar disiplinsiz davranıp dikkat dağıtıcı davranışlarda bulunuyorlar.” (Ö5), “Farklı sınıflardan öğrenci geldiği için öğrencilerin konu ve bilgi düzeyleri birbirinden farklı. Bu önemli bir sorun. Ücretler yetersiz...” (Ö10) görüşleri örnek verilebilir.

Çocuk kulüplerinin etkililiği ve verimliliğini arttırmak için yönetici ve öğretmenlerin görüşleri çalışmanın üçüncü alt problemini oluşturmaktadır.

Tablo 7*Çocuk Kulüplerinin Verimliliğini Arttırmaya Yönelik Yönetici Görüşleri*

Görevi	Okul Türü	İfadeler	f
Yönetici	Okul Öncesi	Branş öğretmenleri (Resim, müzik, beden eğitimi, drama vb.) atanmalı.	4
		Mali işleri takip edecek personel görevlendirilmeli.	2
		Temizlik işleri için personel alınmalı.	2
		Kulüp ücretleri arttırılmalı.	1
		Kulüp öğretmenlerine okul öncesi eğitimine yönelik kurs verilmeli.	1
		Fiziksel mekân sorunları çözülmeli.	1
		Kulüp öğretmenlerinin ücretleri artırılmalı.	2
		Kulüpler hafta sonu yapılmalı.	2
		Yöneticilerin kulüplerden aldığı ücretler eşitlenmeli.	1
		Öğretmenler farklı etkinliklere yer vermeli.	1
	İlkokul	Kulüplerde her öğrencinin kendi öğretmenini görev almali.	1
		Fiziksel mekân sorunları çözülmeli.	1
		Mali işleri takip edecek personel görevlendirilmeli.	1
		Kulüplere yönelik genel bir plan olmalı.	2
		Seviye sınıfları olmalı.	2
		E-okul sistemi kulüplere göre düzenlenmeli.	1
		Kulüpler hafta sonu yapılmalı.	1
		Kulüp işlerine yönelik ayrı bir kişi görevlendirilmeli.	1
		Kulüp işlerine yönelik hizmet içi kurs verilmeli.	1
		Ortaokul	

Tablo 7’de çocuk kulüplerinin verimliliğini arttırmaya yönelik yönetici görüşlerine yer verilmiştir. Tabloda okul öncesi yöneticilerinin “Branş öğretmenleri (Resim, müzik, beden eğitimi, drama vb.) atanmalı.” (f=4); ilkökul yöneticilerinin “Kulüp öğretmenlerinin ücretleri arttırılmalı.” (f=2) ve “Kulüpler hafta sonu yapılmalı.” (f=2); ortaokul yöneticilerinin ise “Kulüplere yönelik genel bir plan olmalı.” (f=2) ve “Seviye sınıfları olmalı.” (f=2) görüşlerini en fazla dile getirdikleri görülmüştür. Tablo incelendiğinde yöneticilerin çocuk kulüplerinin verimliliğini arttırmaya yönelik farklı görüşlere de sahip oldukları görülmektedir.

Katılımcılara yönelik direkt görüşlere; “*Derslere resim, müzik, beden eğitimi gibi branş öğretmenleri gelmeli fakat onlara okul öncesi eğitime yönelik kurslar verilmeli. İlaveten parasal işleri takip edecek personel görevlendirilmeli.*” (Y1), “*Gelir dağılımı değişerek öğretmenlerin aldığı ücretler arttırılmalı. Ayrıca yöneticilerin kulüplerden aldıkları paylar eşitlenmeli...*” (Y8), “*Kulüplere yönelik genel bir çerçeve programı olmalı. Çünkü kulüplerde kim ne yapacağını tam bilmiyor. Ayrıca kulüp çalışmalarına yönelik görevlilere hizmet içi kurs verilmeli.*” (Y11) görüşleri örnek verilebilir.

Tablo 8*Çocuk Kulüplerinin Verimliliğini Arttırmaya Yönelik Öğretmen Görüşleri*

Görevi	Okul Türü	İfadeler	f	
Öğretmen	Okul Öncesi	Kulüp öğretmenlerine okul öncesi eğitime yönelik kurs verilmeli.	3	
		Branş öğretmenleri (Resim, müzik, beden eğitimi, drama vb.) atanmalı.	2	
		Fiziksel ve materyal eksikler giderilmeli.	2	
		Kulüp öğretmenlerinin özlük hakları iyileştirilmeli.	2	
	İlkokul	Aktivitesi bol oyunlar seçilmeli.	1	
		Kulüp ücretleri arttırılmalı.	3	
		Hafta sonu yapılmalı.	2	
		Farklı sınıflar bir arada olmamalı.	2	
		Fiziksel ve materyal eksikler giderilmeli.	1	
		Öğrenci seçiminde kriterler olmalı.	1	
	Öğretmen	Ortaokul	Veliler kulüp konusunda bilinçlendirilmeli.	1
			Mali işlere öğretmenler karışmamalı.	1
			Farklı sınıflar bir arada olmamalı.	3
			Kulüplere yönelik genel bir plan olmalı.	2
Öğretmen ücretleri arttırılmalı.			2	
Hafta sonu yapılmalı.			2	
Ayrı derslik ya da atölye olmalı.			1	
Öğrenci seçiminde kriterler olmalı.	1			
Sene başında açılmalı.	1			

Tablo 8’de çocuk kulüplerinin verimliliğini arttırmaya yönelik öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Tabloda okul öncesi öğretmenlerinin “Kulüp öğretmenlerine okul öncesi eğitime yönelik kurs verilmeli.” (f=3); ilkokul öğretmenlerinin “Kulüp ücretleri arttırılmalı.” (f=3); ortaokul öğretmenlerinin ise “Farklı sınıflar bir arada olmamalı.” (f=3) görüşlerini en fazla dile getirdikleri görülmüştür. Tablo incelendiğinde öğretmenlerin çocuk kulüplerinin verimliliğini arttırmaya yönelik farklı görüşlere de sahip oldukları görülmektedir.

Katılımcılara yönelik direkt görüşlere; “Çocukların kültürel, sosyal ve sportif gelişimlerini arttırmak için kulüplere yönelik branş öğretmenleri atanmalı, kulüp öğretmenlerinin aldıkları ücretler arttırılmalı, kulüplerde görevli beden eğitimi, resim, müzik gibi branş öğretmenlerine çocuk gelişimine yönelik hizmet içi kurs verilmeli.” (Ö2), “... Her öğretmen kendi öğrencisine ders versin. Diğer sınıflardan gelen öğrenciler bizi çok yoruyor. Verimi düşürüyor.” (Ö5), “Kulüpler sene başında açılmalı, her sınıf için ayrı açılmalı, kulüplere yönelik bir plan olmalı, ücretler artmalı...” (Ö9) görüşleri örnek verilebilir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Çalışmanın bu bölümünde sonuçlara, sonuçlar bağlamında tartışmalar ve önerilere yer verilmiştir.

Çalışmanın birinci alt bölümünde çocuk kulüplerinin öğrenci ve velileri etkileme durumuna yönelik yönetici ve öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Sonuçlar incelendiğinde okul öncesi kurumlarda görev yapan yöneticiler çocuk kulüplerinin öğrencileri özellikle ilgi ve yetenekleri erken yaşta ortaya çıkarma, farklı branşta öğretmenlerle çalışma fırsatı bulma yönlerinden olumlu etkilediğini dile getirmişlerdir. Buna karşın öğrencilerin çocuk kulüplerinde uzun süre kalmaları nedeniyle sıkıldıkları gibi olumsuz görüşleri de dile getirmişlerdir. Yine yöneticiler çocuk kulüplerinin, çocukları için güvenilir bir ortam olması, ekonomik olması gibi nedenlerle velileri olumlu etkilediği görüşünü dile getirirken genel olarak olumsuz tarafı olmadığı görüşünde birleştikleri sonucuna ulaşılmıştır. Okul öncesi kurumlarda çalışan öğretmenler ise çocuk kulüplerinin öğrencileri zamanı kaliteli geçirme, farklı branşlardan öğretmenlerle çalışma fırsatı bulma gibi konularda olumlu etkilediği görüşünü dile getirmişlerdir. Buna karşın çocukların kulüpler nedeniyle aileleri ile yeterince zaman geçirememeleri başta olmak üzere olumsuz görüşler de belirtmişlerdir. Bunun yanında öğretmenler çocuk kulüplerinin velileri; öğrencileri için güvenli, ekonomik ve

vb. olması gibi konularda olumlu etkilediğini dile getirirken velilerin çocukları ile yeterince vakit geçiremedikleri vb. konularda olumsuz etkilediği görüşünü dile getirmişlerdir (Bkz. Tablo 2). Buradan okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin büyük oranda veli ve öğrencileri olumlu yönde etkilediği görüşünde oldukları yorumunda bulunulabilir. Yolcu ve diğerleri (2017) ailelerin çocuk kulüpleri kapsamında yapılan müfredat dışı çalışmaları ele aldıkları araştırmalarında velilerin çocukları çocuk kulüplerine gönderme nedenleri olarak; kulüp alanında gelişme ve özel kursların pahalı olması gibi sonuçlara ulaşmışlardır. İlaveten katılımcı veliler büyük oranda çocuk kulüplerinin faydalı olduğu görüşünü belirterek araştırma sonuçları ile benzeşmişlerdir. Okul öncesi kurumu yöneticileri genel olarak çocuk kulüplerinin çocukların ilgi ve yeteneklerini erken yaşta ortaya çıkarma durumuna vurgu yaptıkları görülmüştür. Okul öncesi dönem gelişimsel açıdan çocukluk döneminde bulunan ve birçok gelişimsel deneyim ve beceri elde edilen bir dönem olarak bilinmektedir (Karoğlu ve Ünüvar, 2017). Buradan çocuk kulüplerinde okul öncesi dönemde farklı branş öğretmenlerinin (resim, müzik, beden eğitimi, yabancı dil gibi) derse girmesi çocukların ilgi ve yeteneklerinin erken yaşta ortaya çıkmasında olumlu bir durum olduğu yorumunda bulunulabilir. Ebeveynler, özellikle erken çocuklukta, çocukların temel becerileri kazanmasında yardımcı olan kişilerdir. Çocukların ailede edindikleri değer ve oluşturdukları kimliklerin topluma uyum sağlamalarında önemli rol oynadığı görülmekte (Özel ve Zelyurt, 2016), ailelerin çocuğun tüm gelişim aşamalarının desteklenmesinde önemli olduğu (Arslan ve Aslanargun, 2024) anlaşılmaktadır. Bu açıdan bazı yönetici ve öğretmenlerin çocuk kulüplerinin velileri etkileme durumuna yönelik “Çocuğu ile vakit geçiremiyor.” olumsuz görüşünü dile getirmiş oldukları yorumunda bulunulabilir.

İlkokullarda görev yapan yöneticiler çocuk kulüplerinin öğrencileri; planlı çalışma, sosyal, sportif ve kişilik yönlerinden gelişme konularında olumlu etkilediğini, olumsuz yönünün olmadığını dile getirmişlerdir. Velileri etkileme durumuna yönelik; çocukları için güvenli bir ortam olması, ekonomik avantaj sağlaması, mesai saatleri için uygun olması vb. konularda olumlu etkilediğini dile getirmişler, genel olarak olumsuz tarafının olmadığını belirtmişlerdir. İlkokul öğretmenleri ise çocuk kulüplerinin öğrencileri; farklı alanlarda kendini geliştirme, akademik olarak gelişim sağlama vb. konularda olumlu etkilediğini, genel olarak olumsuz tarafının olmadığını dile getirmişlerdir. İlaveten öğretmenler çocuk kulüplerinin velileri; güvenli bir ortam olması, ekonomik olarak avantaj

sağlaması, ödev takibi vb. konularında olumlu etkilediği, genel olarak ise olumsuz tarafının olmadığı görüşünde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen görüşlerde büyük oranda ilkokullarda çalışan yönetici ve öğretmenlerin çocuk kulüplerinin veli ve öğrencileri etkileme durumlarına yönelik olumlu görüş içinde oldukları söylenebilir (Bkz, Tablo 3). Jenö (2020) ilkököl öğrencilerinin ders dışı etkinlikler katılma nedeni olarak; öğretime yardımcı olma, velilerin istemeleri, boş zamanları iyi geçirme gibi sonuçlara ulaşarak mevcut çalışma sonuçları ile benzerlik göstermiştir. Yine Yolcu ve diğerleri (2017) çalışmalarında ailelerin çocuk kulüplerinin amacına yönelik “Çocuğun ilgi ve yeteneklerinin geliştirilmesi”, “Çocuğun boş zamanını eğitsel etkinlikler çerçevesinde değerlendirmesi” gibi sonuçlara ulaşmış ve araştırma sonuçlarına benzer sonuçlar elde etmişlerdir. Sonuçlar değerlendirildiğinde gerek yönetici, gerekse de öğretmenlerin kulüplere yönelik güvenli bir ortam olması ve ekonomik olarak avantajlı olması konularını sıklıkla dile getirdikleri görülmektedir. Eğitim ve öğretimin tüm bireyler için önemli olduğu, güvenli bir çevrede bireylerin yeteneklerini ortaya koyup saygı ve iş birliğinin temel olduğu okullar güvenli okul olarak adlandırılmaktadır (Çelik, 2005). Buradan yönetici ve öğretmenlerin okulları güvenli okul olarak gördükleri yorumunda bulunulabilir. İlaveten çocuk kulübü ücretlerinin belirlenmesinde velilerin ekonomik durumlarının da göz önünde bulundurulması (Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Çocuk Kulüpleri Yönergesi, 2022) yönetici ve öğretmenlerin velileri ekonomik olarak avantaj sağladığı düşüncesine yönlendirdiği düşünülebilir. Yine yaşadığımız dönemde kadınların, erkekler kadar olmasa da, geçmişe nazaran iş gücüne katılımlarının artması (Küçükbaş ve Kocabaş, 2023) nedeniyle yönetici ve öğretmenlerin kulüpleri velileri mesai saatleri açısından olumlu görmelerine neden olduğu yorumunda bulunulabilir.

Ortaokullarda görev yapan yöneticiler çocuk kulüplerinin öğrencileri; başta akademik başarı, devamlılık, ailesine vakit ayırma konularında olumlu etkilediğini buna karşın okulda çok vakit geçirme konusunda olumsuz etkilediğini dile getirmişlerdir. Yöneticiler çocuk kulüplerinin velileri çocuğu için güvenli olması, ekonomik açıdan avantaj sağlaması, mesai saatlerine uygun olması vb. konularda olumlu etkilediğini, olumsuz yanının olmadığını dile getirmişlerdir. Ortaokullarda çalışan öğretmenler ise çocuk kulüplerinin öğrencileri; akademik başarıyı artırma, ödevleri bilinçli yapma vb. konularında olumlu etkilediğini, buna karşın başta okulda uzun süre kalma gibi konularda olumsuz etkilediğini

dile getirmişlerdir. Yine öğretmenler çocuk kulüplerinin velileri çocukları için güvenli bir ortam olması, ekonomik olarak avantaj sağlaması gibi konularda olumlu etkilediği, buna karşın maddi zorluk, çocuğu ile yeterince vakit geçirememeye konularında olumsuz etkilediği görüşünü dile getirmişlerdir (Bkz. Tablo 4). Sonuçlar ele alındığında çocuk kulüplerine yönelik ortaokullarda çalışan yönetici ve öğretmenlerin veli ve öğrencilere yönelik olumlu görüşlerinin ilkökul yönetici ve öğretmen görüşleri ile benzer olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 3). Buna karşın ortaokul yönetici ve öğretmenlerinin çocuk kulüplerinin öğrencilere yönelik olumsuz etkilerinde “Okulda çok uzun kalıyor /Sıkılıyor.” görüşünü dile getirdikleri görülmektedir. İlkokullarda günlük zorunlu ders saatinin 6, ortaokullarda ise 7 saat (İlköğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi, 2023) olduğu görülmektedir. Bu nedenler ders sonraları yapılan çocuk kulübü çalışmaları nedeniyle yönetici ve öğretmenlerin bu görüşü dile getirdikleri söylenebilir. Çocuk kulüplerinde seviye grubu olmadığına yönelik öğretmen görüşünün olması öğretmenlerin kulüplerde farklı seviyelerdeki öğrencilerle çeşitli çalışma yapmakta zorlanması gösterilebilir. Yine velilerin çocuk kulübü ücretlerini ödemede zorluk çektiği ve çocuğu ile vakit geçiremediğine yönelik öğretmen görüşleri olduğu görülmektedir. Buradan velilerin sosyoekonomik yönden farklı olması nedeniyle bazı okullarda ödemelere yönelik sorunların yaşandığı yorumunda bulunulabilir. Öğrencilerin başarılarında okul kadar aile ve yakın çevreden edinilmiş bilgi ve becerilerin de etkili olduğu (Kılıç ve Gündüz, 2021) düşünüldüğünde bazı öğretmenlerin çocukların velileri ile yeterince vakit geçiremedikleri yönünde olumsuz görüş belirttikleri söylenebilir.

Çalışmanın ikinci alt probleminde yönetici ve öğretmenlerin çocuk kulübü uygulamalarında karşılaştıkları sorunlar ve nedenlerine yer verilmiştir. Tüm kademelerde görev yapan yöneticiler genel olarak iş yükünün arttığını, personel ve ekonomik konularda sorunlar yaşadıklarını dile getirmişlerdir. İlaveten yöneticilerin konu ile ilgili farklı görüşleri ve sorunların nedenlerine yönelik düşüncelerinin olduğu görülmektedir. (Bkz. Tablo 5). Öğretmenler ise çocuk kulübü uygulamalarında karşılaştıkları sorunlara yönelik öncelikle ekonomik sorunları dile getirmişlerdir. Bunun yanında okul öncesi öğretmenleri disiplin ve velilerle sorunlar yaşadıklarını, ilkökul öğretmenleri iş yükünün arttığını, ortaokul öğretmenleri ise akademik sorunlar yaşadıklarını dile getirmişlerdir. İlaveten öğretmenlerin konu ile ilgili farklı görüşlerinin ve sorunların nedenlerine yönelik düşüncelerinin olduğu görülmektedir. (Bkz. Tablo 6). Hem yöneticilerin

hem de öğretmenlerin birleştiği temel sorunların başında ekonomik sorunlar olduğu görülmektedir. Çocuk kulübü yönetmeliği incelendiğinde kulüplerin kurulması, ücretlerin belirlenmesi, toplanması ve toplanan ücretlerin dağıtımının belirlendiği ve burada başta yönetici ve öğretmenlere görev ve sorumluluklar düştüğü görülmektedir. İlaveten kulüpte toplanan ücretin %49'unun öğretmenlere, %33'ünün temel giderlere, % 7'si kulüp yönetim kurulu başkanı, % 5'i kulüp yönetim kurulu müdür yardımcısı, %4'ünün temizlik vb. işleri yapan personele %2'si kulübün yazışma ve muhasebe işlerinde görevlendirilen personele ödendiği yönetmelikte yer almaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Çocuk Kulüpleri Yönergesi, 2022). Bu bilgilerden hareketle yöneticilerin iş yükünün artacağı, başta ücretleri toplama, ücretleri dağıtma, eldeki ücretle çocuk kulübünün devamını sağlama gibi konularda sorunlar yaşamasının olağan olduğu söylenebilir. İlaveten öğretmenlerin kulüplerden %49 pay alması nedeniyle ücretleri yetersiz görerek bazı öğretmenlerin kulüplerde isteksiz davranma, kulüpleri yarıda bırakma davranışında bulunduğu düşünülebilir. Yönetici ve öğretmen görüşleri dikkate alındığında özellikle öğretmenlerin çocuk kulüplerinin disiplin sorununu dile getirdikleri görülmektedir. Disiplin veya istenilmeyen davranış, öğrenme ve öğretmeyi olumsuz etkileyerek, başarıyı zorlaştıran veya engelleyen davranış olarak açıklanabilir (Sarpkaya, 2007). Bu durumun kulüplerin etkililiği üzerinde olumsuz etki yapacağı düşünülebilir. Bunun nedeni olarak bazı öğrencilerin uzun süren derslerden sıkılması, veli zoruyla kulüplere gelmesi veya kulüplerde ilgisini çekmeyen etkinliklere yer verilmesi gösterilebilir. Ayrıca okul öncesi kurumlarda çalışan bazı öğretmenlerin velilerin ukala davrandığı ve öğretmenlerle velilerin fikir ayrılığı yaşadığına yönelik olumsuz görüş belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bunun nedeni olarak bazı çocuk kulübü öğretmenlerinin (yabancı dil, resim, müzik, drama gibi) okul öncesi eğitime yönelik eğitim almamış olması, bazı velilerin eğitim seviyesinin düşük olması gösterilebilir. Yine okul öncesi ve ilkokul yöneticilerinin fiziksel yetersizlik yaşadıklarına yönelik olumsuz görüş belirttikleri görülmüştür. Bunun nedeni olarak yapılan bazı etkinlikler için farklı araç-gereç ve sınıfa ihtiyaç duyulması gösterilebilir. Alan yazını incelendiğinde (Aslan, 2021; Can, 2022; Gündüz ve Can, 2011) okulların fiziksel yetersizliklerine vurgu yapan çalışmaların olduğu görülmekte olup mevcut araştırma sonuçları desteklenmektedir. Tablo 5 ve Tablo 6 incelendiğinde gerek yöneticilerin gerekse de öğretmenlerin az da olsa bu sorunlar dışında farklı sorunlarla da karşılaştıkları

görülmektedir. Bunun nedeni olarak her okulun; fiziksel koşulları, sosyal çevresi, veli ve öğrenci profillerinin farklı olması gösterilebilir.

Çalışmanın üçüncü alt probleminde çocuk kulüplerinin etkililiği ve verimliliğini artırmaya yönelik yönetici ve öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Okul öncesi kurumlarda çalışan yöneticiler genel olarak; branş öğretmenlerinin atanması, mali işler ve temizlik işleri için personel görevlendirilmesi gibi konularda önerilerde bulunmuşlardır. İlkokul yöneticileri genel olarak kulüp ücretlerini artırarak, kulüplerin hafta sonu yapılması gibi önerilerde bulunmuşlardır. Ortaokul yöneticilerinin ise çocuk kulüplerine yönelik genel bir planın olması, seviye sınıflarının olması gibi konularda görüş belirttikleri görülmüştür. Bunlara ek olarak tüm kademelerdeki yöneticilerin konuya yönelik farklı düşüncelerinin de olduğu sonucu bulunmuştur (Bkz. Tablo 7). Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde ise okul öncesi öğretmenleri kulüplerin etkililiği ve verimliliğini arttırmaya yönelik; kulüp öğretmenlerine okul öncesi eğitime yönelik kurs verilmesi, kulüplere yönelik branş öğretmenlerinin atanması, kulüp öğretmenlerinin özlük haklarının iyileştirilmesi, fiziksel ve materyal eksikliklerinin giderilmesi gibi önerilerde bulunmuşlardır. İlkokul öğretmenleri genel olarak kulüp ücretlerinin artırılması, kursların hafta sonu yapılması, farklı sınıf öğrencilerinin aynı sınıfta olmaması gibi önerilerinde buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Ortaokul öğretmenlerinin ise farklı sınıf öğrencilerinin bir arada olmaması, kulüplere yönelik bir plan olması gerektiği, öğretmenlerin ücretlerinin artırılması ve kursların hafta sonu yapılması gerektiği gibi görüşlere sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bunlara ek olarak tüm kademelerdeki öğretmenlerin konuya yönelik farklı düşüncelerinin de olduğu sonucu bulunmuştur (Bkz. Tablo 8). Okul öncesi kurumlarda çalışan yönetici ve öğretmenlerin özellikle çocuk kulüpleri için resim, müzik, beden eğitimi, drama gibi branş öğretmenlerinin atanması yönünde görüş belirttikleri görülmüştür. Bu branşların ayrı ilgi, yetenek ve beceri gerektirmesi nedeniyle yönetici ve öğretmenlerin bu görüşü dile getirdikleri söylenebilir. Yine okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin kulüp öğretmenlerine okul öncesi eğitime yönelik eğitim verilmesi, kulüp öğretmenlerinin özlük haklarının iyileştirilmesi gibi görüşleri dile getirdikleri sonucu bulunmuştur. OECD erken çocukluk döneminde kalitenin artırılması için pedagoji ve müfredat, personel kalitesi, eğitim ve çalışma koşulları, aile ve toplum katılımı gibi bileşenlere odaklanmaktadır (Taguma ve Makowiecki, 2012; akt. Karademir ve Akman, 2021). Bu nedenle yönetici ve öğretmenlerin bu alanlarda

eksiklik görecelik görüş bildirdikleri düşünülebilir. Yönetici ve öğretmenlerin öneride buldukları önemli bir konunun da kulüpte görev alan öğretmenlerin ücretlerin artırılmasına yönelik görüşler olduğu görülmektedir. İlgili yönetmelik incelendiğinde öğretmenlerin toplan ücretin %49'unu aldığı görülmektedir (Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Çocuk Kulüpleri Yönergesi, 2022). Çocuk kulüplerinde çalışan bazı öğretmenlerin sadece kulüp ücreti aldığı düşünüldüğünde yönetici ve öğretmenlerin bu görüşü dile getirdikleri yorumunda bulunulabilir. İlkokul ve ortaokul yöneticilerinin çocuk kulüplerinin hafta sonu yapılması yönünde önerileri olduğu görülmektedir. İlkokullarda günlük 6, ortaokullarda ise 7 saat ders (İlköğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi, 2023) olduğu düşünüldüğünde yönetici ve öğretmenlerin yorgunluk nedeniyle bu görüşü savdukları yorumunda bulunulabilir. Gürol ve Gül (2021) İlkokullarda Yetiştirme Programı'na (İYEP) yönelik yaptıkları çalışmalarında, yaşanan sorunlara yönelik öğretmenler, öğretmen ve öğrencilerin yorgun olduğu; Sarıca'nın (2018) ise Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında (DYK) öğretmenlerin öğrencilerin yorgun oldukları görüşünü dile getirdikleri sonucuna ulaşarak araştırma sonuçlarını destekledikleri söylenebilir. İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin çocuk kulüplerinde farklı sınıflardaki öğrencilerin aynı sınıfta olmaması yönünde görüş belirttikleri bulunmuştur. Bunun nedeni olarak her öğretmenin farklı yöntem ve tekniğinin olması, öğrencilerin bilgi, yetenek ve akademik yönden farklı seviyelerde olması ve öğretmenlerin bu nedenle zorlanmaları gösterilebilir. Çalışmada çocuk kulüplerine yönelik tüm kademelerdeki yöneticilerin özellikle mali işleri takip edecek personel olması gerektiği yönünde görüş bildirdikleri bulunmuştur. Çocuk kulüplerinde kurulması ve işleyişinde çeşitli defter ve dosyaların tutulması, gelir ve gider takibi, öğretmen ve personel görevlendirme gibi birçok sorun bulunmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Çocuk Kulüpleri Yönergesi, 2022). Bunların yapılmasının ayrı bir zaman ve emek gerektirdiği düşünüldüğünde yöneticilerin bu öneride bulunmasının olağan bir durum olduğu düşünülebilir. Tablo 7 ve Tablo 8 incelendiğinde gerek yöneticilerin gerekse de öğretmenlerin az da olsa bu görüşler dışında farklı görüşleri de olduğu görülmektedir. Bunun nedeni olarak her okulun fiziksel koşulları, sosyal çevresi, veli ve öğrenci profillerinin farklı olması gösterilebilir.

Mevcut araştırma sonuçları kapsamında uygulayıcılara yönelik; çocuk kulüplerinin tüm okullarda açılmasının teşvik edilmesi, öğretmen ücretlerinin

arttırılması, okul öncesinde çocuk kulüplerine branş öğretmeni atanarak bu öğretmenlere okul öncesi eğitime yönelik kurs verilmesi, kulüp işleri için farklı personel görevlendirilmesi, ilkokul ve ortaokullarda kulüplerin hafta sonu yapılması şeklinde önerilerde bulunulabilir. Araştırmacılara yönelik ise benzer çalışmanın farklı illerde yapılması, veli ve öğrencilerin çocuk kulüplerine yönelik görüşlerinin araştırılması yönünde önerilerde bulunulabilir.

Etik Beyanı: Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi”nde belirtilen kurallara uyulduğunu ve “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler”e dayalı hiçbir işlem yapmadığımızı beyan ederim.

Etik Kurul İzni: Bu araştırma için Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulundan 2024/83 protokol No.lu izin alınmıştır

Finansman: Bu araştırma herhangi bir fon almamıştır.

Telif Hakları: Millî Eğitim dergisinde yayımlanan çalışmaların Creative Commons Atıf-Ticari Olmayan 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Veri Kullanılabilirliği Beyanı: Bu çalışma sırasında oluşturulan veya analiz edilen veriler, talep üzerine yazarlardan temin edilebilir.

Yazma Yardımı için Yapay Zekâ Kullanımı: Yazma yardımı için yapay zekânın kullanılmadığını beyan ederim.

Extended Summary

Introduction

It is observed that the importance of education is increasing day by day in today's world. As a result, both governments and parents are making significant efforts to provide students with effective and efficient education. However, it is evident that effective and efficient education sometimes requires high costs, and not all parents have sufficient financial means to meet these needs. Consequently, many parents are seeking alternative solutions. In this context, “children's clubs” offered within schools may play a significant role in meeting these needs. However, it is important to gather the opinions of administrators and teachers regarding these children's clubs to identify their strengths and areas for improvement.

Method

This study, which aims to reveal the opinions of administrators and teachers regarding children's clubs, used the phenomenological design, a qualitative research method. The study group consisted of 12 administrators (principals/assistant principals) and 12 teachers working in preschools, primary schools, and secondary schools in Bolu, Turkey, during the second semester of the 2023-2024 academic year. Data were collected through semi-structured interview forms developed by the researcher, and the data were analyzed using content analysis and descriptive analysis, which are common qualitative data analysis methods.

Findings

The findings of the study revealed that both administrators and teachers believe that children's clubs have both positive and negative effects on parents and students. Administrators and teachers reported facing various problems related to the children's clubs, including increased workloads, economic and academic challenges, and discipline issues. To improve the effectiveness and efficiency of children's clubs, administrators and teachers suggested solutions such as increasing club fees, assigning subject teachers (e.g., art, music, and physical education) to preschools, establishing level-based classes, ensuring students from different grades are not in the same group, implementing a clear plan for the clubs, holding clubs on weekends, and addressing physical deficiencies.

Discussion, Conclusion and Recommendations

When evaluating the first sub-problem of the study, it was found that administrators and teachers across preschools, primary, and secondary schools generally believe that children's clubs positively impact both students and parents. According to them, clubs help students discover their interests and talents, provide opportunities for academic growth, and promote social and athletic development. Parents, in turn, appreciate the clubs' affordability, providing a safe environment, and aligning with their working hours. However, administrators and teachers also noted some negative effects, such as the financial burden on parents and the boredom experienced by students. Based on these findings, it can be concluded that, overall, administrators and teachers view children's clubs as having a positive impact on both parents and students.

In the second sub-problem, the study highlighted the challenges faced by administrators and teachers in implementing children's clubs. Administrators at all levels generally reported increased workloads, as well as problems related to staffing and finances. They also provided various insights into the causes of these issues (see Table 5). Teachers, on the other hand, primarily highlighted economic issues as the main challenges in implementing children's clubs. Preschool teachers pointed out problems with discipline and parent relationships, primary school teachers mentioned an increased workload, and secondary school teachers faced academic challenges. It was also noted that teachers had varying opinions on these challenges and their underlying causes (see Table 6). Based on these findings, it can be concluded that economic concerns were emphasized as the main challenge. This may be due to the perception that the fees collected are insufficient to cover expenses, and teachers feel that their compensation from the clubs is inadequate.

The third sub-problem examined administrators' and teachers' views on improving the effectiveness and efficiency of children's clubs. Administrators working in preschools generally recommended assigning subject teachers, providing additional staff for financial and cleaning duties, and other related suggestions. Primary school administrators primarily proposed increasing club fees and holding clubs on weekends. Secondary school administrators suggested creating a general plan for the clubs, establishing level-based classes, and similar ideas. When examining teachers' views, preschool teachers recommended improving the effectiveness of clubs by offering professional development for club teachers, assigning subject teachers, enhancing teachers' rights, and addressing physical and material deficiencies. Primary school teachers mainly recommended increasing club fees, organizing clubs on weekends, and ensuring that students from different classes are not grouped. Secondary school teachers proposed keeping students from different grades separate, creating a clear plan for the clubs, increasing teacher salaries, and organizing clubs on weekends. Additionally, it was found that administrators and teachers at all levels held diverse opinions on these issues (see Tables 7-8).

Based on the findings of the current research, suggestions for practitioners include encouraging the establishment of children's clubs in all schools, increasing teacher salaries, assigning subject-specific teachers to preschool clubs, offering professional development courses for preschool teachers, assigning different

personnel for club activities, and organizing clubs on weekends in primary and secondary schools. For researchers, it is recommended to conduct similar studies in different provinces and to explore the views of parents and students regarding children's clubs.

Kaynakça

- Akdoğdu, E., ve Uşun, S. (2017). Sınıf öğretmenliği lisans programının öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda bağlam, girdi, süreç ve ürün (CIPP) modeli ile değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 16 (2), 16-19. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2017.304738>
- Arslan, E., ve Aslanargun, E. (2024). Velilerin okuldan ve öğretmenlerden beklentileri. *Educational Academic Research*, 52, 83-106. doi: 10.33418/education.1421873
- Aslan, G. (2021). İlkokul ve ortaokulların hayati sorunları ve çözüm önerileri: Okul yöneticilerinin görüşlerine dayalı nitel bir analiz. *Journal of Qualitative Research in Education*, 25, 204-242. <https://doi.org/10.14689/enad.25.9>
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Can, E. (2022). Okul yönetiminin sorunları: okul müdürlerinin değerlendirmeleri. *Yaşadıkça Eğitim*, 36, (2), 402-433. DOI: 10.33308/26674874.2022362411.
- Çelik, K. (2005). Eğitimde acil durum yönetimi modeli önerisi. *Eğitim Araştırmaları*, 5 (20), 87-98.
- Çevik Kılıç, D. B. (2016). Elektronik org eğitimi dersine ilişkin müzik öğretmeni adayların düşünceleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5 (3), 354-359.
- Ekici, S., Bayrakdar, A., ve Uğur, A. O. (2009). Ortaöğretim kurumlarındaki yöneticilerin ve öğrencilerin ders dışı etkinliklere bakış açılarının incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6 (1), 430-444.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayıncılık.

- Gündüz, Y., ve Can, E. (2011). Öğretmenlerin eğitim sistemi ve uygulamalarına ilişkin güncel sorunları algılama düzeylerinin incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(4), 745-774.
- Gürol, M., ve Gül, M. (2021). İlkokullarda Yetiştirme Programı'nın (İYEP) işlevselliğinin incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(1), 16-33. <https://doi.org/10.24315/tred.629316>
- <https://mevzuat.meb.gov.tr>. 20/11/2024 tarihinde <https://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/2068.pdf> adresinden ulaşılmıştır.
- <https://www.aa.com.tr/tr>. 07/07/2024 tarihinde <https://www.aa.com.tr/tr/egitim/uccretsiz-ders-kitaplari-ve-yardimci-kaynaklar-siralardaki-yerini-almaya-basladi/2980933> adresinden ulaşılmıştır.
- İlköğretim ve Eğitim Kanunu (1961). 06/06/2024 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.4.222.pdf> adresinden ulaşılmıştır.
- İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (2012). 06/06/2024 tarihinde <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/04/20120411-8.htm> adresinden ulaşılmıştır.
- İlköğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi (2023). 05/07/2024 tarihinde https://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2023_09/01135104_43_sayYIY_Cizelge_e.pdf adresinden ulaşılmıştır.
- Jeno, K. (2020). The role of extracurricular activities within children's palaces and clubs for the development of key competences. *Educatia 21 Journal*, (18), 134-145. doi: 10.24193/ed21.2020.18.15.
- Karademir, A., ve Akman, B. (2021). Farklı bakış açılarıyla okul öncesi eğitimde kalite unsurları: Nitel bir araştırma. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 10(1), 181-206. <http://dx.doi.org/10.30703/cije.704925>.
- Karaküçük, S. (1999). Okul yöneticilerinin ders dışı etkinliklere yaklaşımları. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 4(3), 51-62.
- Karoğlu, H., ve Ünüvar, P. (2017). Okul öncesi dönem çocuklarının gelişim özellikleri ve sosyal beceri düzeyleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43, 231-254. <https://doi.org/10.21764/efd.12383>

- Kılıç, H. İ., ve Gündüz, Y. (2021). Veli tutumlarının öğrenci başarısı üzerindeki etkileri. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 8(2), 313- 327.
- Koluman, A. (2022). *Ailelerin ilköğretim düzeyindeki eğitimden beklentileri (Diyarbakır il örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Balıkesir Üniversitesi.
- Küçükbaş, F., ve Kocabaş, İ.Ü. (2023). Türkiye’de kadınların işgücüne katılım oranını etkileyen faktörlerin ekonometrik analizi. *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 12 (32), 29-51. DOI: 10.31199/hakisderg.1202393
- Merriam, S. B. (2015). Nitel araştırma türleri (F. Canbaz Koçak, & M. Öz, Çev.). *Nitel araştırma desen ve uygulama* içinde (S. Turan, Ed.), (ss.21-39). Nobel Yayıncılık.
- Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Çocuk Kulüpleri Yönergesi (2022). 06/06/2024 tarihinde <https://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/1706.pdf> adresinden ulaşılmıştır.
- Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği (2014). 07/07/2024 tarihinde <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/09/20140911-6.htm> adresinden ulaşılmıştır.
- Millî Eğitim Bakanlığı Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi (2024). 07/07/2024 tarihinde https://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2024_03/09140917_ek2-Yonerge_DeYiYikliYi.pdf adresinden ulaşılmıştır.
- Özel, E., ve Zelyurt, H. (2016). Anne baba eğitiminin aile çocuk ilişkilerine etkisi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 36, 9-34. DOI: <http://dx.doi.org/10.21560/spcd.60151>.
- Sarıca, R. (2018). Destekleme ve yetiştirme kurslarına yönelik öğretmen görüşleri. *Millî Eğitim Dergisi*, 48 (221), 91-122.
- Sarpkaya, P. (2007). Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilere göre resmi liselerdeki öğrenci disiplin sorunlarının nedenleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (22), 110-121.

- Şahan, M. A. (2011). İlköğretim okullarında öğrencisi olan velilerin yönetici ve öğretmenlerden beklentileri [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Şahin, İ., Çoban, F. N., Aydın, M., ve Sarı, Z. (2022). Devlet okulu velilerinin okul beklentilerinin belirlenmesi: Durum tespit çalışması. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (1), 143-157.
- Şener, G. (2018). Türkiye’de yaşanan eğitim sorunlarına güncel bir bakış. *Millî Eğitim*, 47 (218), 187-200.
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (1982). 06/06/2024 tarihinde https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2018.pptf adresinden ulaşılmıştır.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitim bilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitel bir araştırma tekniği: Görüşme kuram ve uygulamada eğitim yönetimi. *Eğitim Yönetimi*, (24), 543-559.
- Ültay, E., Akyurt, H., ve Ültay, N. (2021). Sosyal bilimlerde betimsel içerik analizi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (10), 188-201. DOI: 10.21733/ibad.871703
- Yıldırım, A., ve Simşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, E., Yüzbaşıoğlu, Y., ve Hacıtahiroğlu, N. (2022). Zekâ oyunlarının okul öncesi dönemdeki çocukların bilimsel süreç ve dikkat becerilerine etkisinin incelenmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 36(3), 627-642. DOI: 10.33308/26674874.20223634.
- Yolcu, H., Barış, A., ve Bakar, H. (2017). Ailelerin çocuk kulüpleri kapsamında yürütülen müfredat dışı eğitsel etkinliklere ilişkin görüşleri. *Journal of Human Sciences*, 14(4), 4781-4796. doi:10.14687/jhs.v14i4.5102.